

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 18 lutego 2020 r.

Poz. 1104

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.16.2020.AK WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 17 lutego 2020 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

uchwały Rady Miasta Białystok Nr XIX/311/20 z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów za innowacyjną myśl techniczną uczniom szkół ponadpodstawowych i studentom w części tj. § 6 ust. 3 w zakresie zwrotu „,na formularzu określonym zarządzeniem Prezydenta Miasta Białystok”, § 8, § 9 ust. 2 oraz § 14 załącznika do ww. uchwały.

UZASADNIENIE

W dniu 15 stycznia 2020 r. Rada Miasta Białystok podjęła uchwałę Nr XIX/311/20 w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów za innowacyjną myśl techniczną uczniom szkół ponadpodstawowych i studentom, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 20 stycznia 2020 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Analiza jej treści wykazała, iż część jej zapisów podjęto z istotnym naruszeniem prawa, w związku z powyższym organ nadzoru w dniu 3 lutego 2020 r. wszczął postępowanie nadzorcze celem stwierdzenia ich nieważności.

Stosownie bowiem do art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

Podstawę prawną kwestionowanej uchwały stanowi art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2019 r. poz. 1481 z późn. zm.), zgodnie z którym w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

W § 6 ust. 3 załącznika, Rada Miasta wskazała, że wnioski należy składać na formularzu określonym zarządzeniem. W ocenie organu nadzoru, określenie wzoru wniosku może mieć jedynie charakter pomocniczy, informujący wnioskodawców o elementach czy też danych jakie powinien on zawierać. Wprowadzenie w akcie prawa miejscowego wymogu złożenia wniosku w formie formularza istotne naruszenie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty.

Bezspornym jest że to organ wykonawczy może opracować wzór wniosku, ale jedynie jako pomoc dla chcących skorzystać z gotowego wzoru. Nie można jednak narzucać takiego wzoru wniosku jako jedynie dopuszczalnego (rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Kujawsko - Pomorskiego z dnia 24 maja 2012 r., znak 38/2012).

W § 8 Regulaminu Rada wskazała, że spełnienie kryteriów określonych w regulaminie nie jest równoznaczne z przyznaniem stypendium. Powyższy zapis uchwały nie znajdują uzasadnienia. Skoro bowiem osoba ubiegająca się o przyznanie stypendium spełnia warunki określone w przyjętym regulaminie to organ wykonawczy zobligowany jest do przyznania takiego stypendium i jego decyzja nie może mieć charakteru uznaniowego i arbitralnego. Jednocześnie przy możliwości wystąpienia sytuacji ograniczenia środków finansowych na stypendia, nie zostały określone kryteria jakim uczniom w pierwszej kolejności przysługuje prawo do stypendium.

W § 9 ust. 2 Regulaminu Rada Miasta ustaliła skład osobowy Kapituły ds. stypendiów. Wskazać należy, iż określenie składu kapituły stanowi nieuprawnione wkroczenie w kompetencje Prezydenta Miasta, gdyż Rada nie jest uprawniona do ingerowania w organizację pracy Prezydenta i narzucania mu składu organu który sam powoła zarządzeniem (rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego z dnia 19 lipca 2018 r., znak NPII.4131.1.356.2018).

Ponadto Rada Miasta uregulowała w Rozdziale 5 Regulaminu kwestie utraty stypendium. Należy wskazać, iż z delegacji ustawowej art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty wynika delegacja do określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach. Brak jest uprawnienia do regulowania kwestii pozbawiania stypendium. W ocenie organu nadzoru regulacje dotyczące pozbawienia stypendiów nie mieszczą się w zakresie upoważnienia, a zatem naruszają w sposób istotny normę kompetencyjną zawartą w art. 90t ust. 4 ustawy. Rada bowiem posiada uprawnienie jedynie w zakresie określenia sytuacji, w których stypendium zostanie przyznane, nie zaś odebrane czy zawieszane.

Rada - jako organ stanowiący - powinna działać tylko i wyłącznie na podstawie prawa i w jego granicach, a zatem niedopuszczalne jest podejmowanie przez Radę regulacji bez wyraźnego upoważnienia ustawowego lub z jego przekroczeniem.

Podejmując uchwałę stanowiącą akt prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową, organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co stanowi istotne naruszenie prawa. W doktrynie, jak i w orzecznictwie sądownoadministracyjnym ugruntował się pogląd, iż wykładnia norm o charakterze kompetencyjnym powinna być interpretowana w sposób ścisły i literalny. Jednocześnie zakazuje się dokonywania wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych oraz wyprowadzania kompetencji w drodze analogii (vide: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 czerwca 2000 r., K 25/99, OTK 2000/5/141).

W pozostałym zakresie wskazanym we wszczęciu postępowania nadzorczego (§ 11 Załącznika w zakresie zwrotu „oraz okoliczności powodujące jego utratę”), odstępuje się od stwierdzenia nieważności.

Reasumując wskazać należy, iż w ocenie organu nadzoru uchwała Rady Miasta Białystok w zakresie objętym sentencją niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego podjęta została z istotnym naruszeniem przepisów prawa, wykracza bowiem swoją treścią poza zakres upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Tym samym Rada Miasta Białystok działała z przekroczeniem ustawowo przyznanych jej kompetencji. Powyższe stanowi dodatkowo o naruszeniu zasady demokratycznego państwa prawa oraz zasady legalizmu nakazującej działania na podstawie i w granicach prawa (art. 2 i 7 Konstytucji RP).

Z uwagi na powyższe organ nadzoru stwierdza, iż w jego ocenie kwestionowana uchwała we wskazanej części w sposób istotny narusza obowiązujący porządek prawny, a powyżej podniesione argumenty czynią zasadnym niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzające nieważność powołanej na wstępie uchwały w zakresie określonym sentencją niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Zofia Silwonik